

Crazy-man i Wozi

- Vi har nye øjne, og med vore nye øjne følger et ansvar

Af
Kai Kjær-Hansen

— Det er grotesk, hvorledes en menneskelig skæbne glider over til at blive en del af landsbybilledet, som jeg viser frem som andre ting, der er fremmede for dig her i Wozi, konstaterer den danske missionær Bodil Skjøtt, da vi går bort fra Crazy-man, som landsbyen kalder en ung skizofren mand, som fra midten af december har siddet lænket til en stor træstamme i en hytte.

Da man anbragte ham i hytten havde den fire vægge. Men nu er en stor del af muren ud til vejen væk, og Crazy-man sidder til åben skue. I begyndelsen havde han så lang »snor«, at han væltede muren og brugte leret som kasteskyts. Men nu er hænderne solidt lænkede til en træstamme, dog på en sådan måde at han kan spise og sidde og beskæftige sig med det, man nu kan under de omstændigheder. Førrige gang Bodil Skjøtt talte med ham, var han i gang med at lave et nyt ID-kort. Med et søm på en skal fra en kokosnød.

Familien Skjøtt mødte Winivai, som han hedder, allerede første gang de kom til landsbyen. Da kastede han sten efter bilen. Kort tid efter gjorde han det samme mod en anden bil. Den smadrede forrude måtte forældrene betale. Det kostede dem 200 dollars. En dagløn for en house-boy, havearbejder eller sproghjælper ligger mellem 1,15 - 2 dollars.

Han er et par og tyve år, taler glimrende engelsk og var lige begyndt en højere videreuddannelse, da det gik galt. Desuden er han døbt.

Nye øjne

— Så længe han udgjorde en trussel mod landsbyen, gjorde man noget. Men ellers får man mest indtryk af, at man langsomt sulter ham ihjel. Jeg ved, hvad der er det rigtigste, siger Bodil Skjøtt. Kristne i byen har da også forsøgt at få forældrene til at indse, at den eneste vej er at få ham sendt til Monrovia, hvor der er et psykiatrisk hospital. Men indtil nu er det ikke lykkedes. De er ikke kristne. Og selv om det ville være en økonomisk belastning at få ham på hospital i Monrovia, er det næppe her, det egentlige problem ligger. Forældrene har betalt

— Vore øjne er ikke bedre end de andres. Men vi har nye øjne...

100 dollars til Zo'en, medicinmanden.

Kort tid før jul råbte han, at han ikke havde fået vand i tre dage. En af de svagtseende naboer gik ind med vand til ham, men blev grimt maltrakteret af ham. Folk i kvarteret klager nu over, at han med sine råb forstyrrer deres nattesøvn. Kun hans mor kan komme ham nær, når hun bringer lidt mad til ham.

— Du kan ikke acceptere, at han skal sidde lænket til en træstamme. Han er et menneske og en medkristen. Men hvad er alternativet, når

man ikke kan vælte hele det system, som han er en del af?

— Vi har kun været her i 6 måneder, og nu har Crazy-man siddet der i 5 måneder og er også for os ved at blive en del af bybilledet. Det ængster mig en smule, at man så let kommer til at glide ind i systemet, fordi man er ny, og fordi det nu engang er det letteste.

— Jeg tror, at der er meget vi skal lære. Og jeg tror også der er meget vi skal lære at leve med. Men når jeg tænker på Crazy-man, bliver jeg mere og mere klar over, at den første og umiddelbare reak-

tion på en eller anden måde må fastholdes. Hverken fra et medmenneskeligt eller kristent synspunkt skal jeg acceptere, at han sidder der. Men hvad kan vi gøre?

— Vore øjne er ikke bedre end de andres. Men vi har nye øjne. Og med vore nye øjne følger et ansvar, også selv om man i dette tilfælde ikke ved, hvad man skal gøre, siger Bodil Skjøtt på vej bort fra Crazy-man.

Tidligere artikler fra Liberia er bragt 14., 17., 20. og 27. juli samt 2., 4. og 12. august.